

Gångängerskan i Svensbygd.

När i tiden mellan Svensbygd o. Steningaryd
såg det ett slag en liten flicka gå huudlös, o. efter
kom huudet rullande, och det var det många
som såg, oppo i Svensbygd var det så förskrämda
så de tordes inte gå hit, sen det var mörkt.
Ingen begrep var det betydde, ^{och} ingen visste
nåt bestämt, men allt ett brott var begärget
det trodde de. Men så var det oppo i Svensbygd
en gubbe, han hade varit i Tyskland några
år i sina yngre dagar, o. så kom han hem o. ha-
de en flicka med sig från 15 år eller så. Hon
var här ett par dagar, och sin försvann bort,
o. alla undrade, vad hon hade taget vägen, men
när det hade gått lite, så blev det tygt om'et.
Så blev gubben sjuk o. kom på fattighuset,
o. han skulle till o. dö, o. då låg han där o.
nyade o. skrek, o. till slut så kom det fram i
nyeten, all han hade taget livet av den där

Skriv endast på denna sida!

(forts.)

Gångängerskan
i Svensbygd

(forts.)

2.

flickan i liden med en lie o. gravel när han
ne där också, och när han sin kom till rans,
så bekände han allt för en predikant o. två
flickor, som var där. Men var hon å nergärd,
har de inte kunnat komma på, fast de har
letat. Men nåt spöckeri har de inte sett sin
dees. Det tror jag, att när det är meningen, att
ett brott ska i dagen, så kan vår Herre gripa
fili andra medel än de vanlige, för att det ska
bli uppenbart.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861

'Spöckeri på Sjön.'

En morgon var jag o. bron minn ute o. gickade
- det var mitt på sommarn, o. då såg vi två,
som kom o. åkte skridskor där, o. vi tyckte,
det var is på sjön, och rätt var det var, blev
då en spricka i isen, o. då gick de ner sig,
o. sen syntes de inte mer. Men inte har
jag hört när som har gått ner sig sen o. in-
te före heller.

Spöckeri på
Sjön.

Spökeu. (obest.)Spökeu.

Spökeu har jag inte haft ont av, men
mörren har haft'et. Jag var vid sägen en kväll
o. hämtade stolpinnar, som jag skulle till stån
med o. skulle opp för en liten backe, o. då skals
mörren till i hele kroppen, o. en fick henne
inte ur fläcken seiv. Jag gick där o. lypte med
en lypta runt i kring, men jag såg inget. Där-
set fick jag i alla fall inte ur fläcken,
hon var precis makketulen, o. jag var tvungen
att låta lasset stå o. spänna ifrån. Se det
var förstås nåt lulllyg, hon hade sett, för
djur de ser mer sänt o. har mer ont av'et
än folk.

"Bräsen"

Bräsen (brösen) det var en som hade namn
om sig att va' trolsker, s. kreatur, som var djuka,
dem kunde han då bota. Han kom hit o. fiskade
i bland, s. det är då icke gäng jag vet, som
han gick här ifrån utan o. ha så mycket
fisk, han arkade bära. Alltid, när han kom,
så hade han två stora hundar med sig, o.
att de var trolska, det är då säkert, för när
någon en gång ville locka in dom, skrek gut-
ben till: 'De ska ligga utanför o. vakta hu-
set!'

Här i Ruckan finns det en stor gädda,
en trollgädda, hon är större än den längste
Karl. Denne försökte Bräsen sig på en gång.
Han tog o. band i hop några öratörnar
o. gjorde ett drag av dem o. rodde ut, o. det

Skriv endast på denna sida!

(forts.)

2861

"Bräsen"

(forts.)

6.

dröjde inte länge, förän han hade henne på
kroken, men hon ryckte till o. drog skeppet
baklänges, så Bräsen han fick släppa både gäs-
da o. drag för o. rädda livet. Sin dess är det ing-
en, som har sett henne.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861

Stina i Karskult.

Stina i Karskult - Kloka-Stina ** de Kallte -
hon kände Lolla hon, det är sant. Far brukte
tala om en som han kände här i från Nydala,
som hade varit där. Han hade blivit av med
en halv o. kunde inte på några vis få tag på
honon. Då gick han till Kloka-Stina i Karskult
o. kom fram på kvällen, när det var skumt. Kä-
ringen så till honon, att om han vill stanna
övernatt, så skulle han få uträkta, vad
han ville. Han fick ligga i lagain på natten.
När han hade legat där en stund o. hade som-
nat, så hörde han, hur det pratade i lagain.
Då hade Keringen den lilla själs hos sig.

"Prata inte så högt, han höret, han ligger
inne ve'," sa keringen

"Ja, her han hört'et, så vet ga' inte, va' en ska
göra", sa den lilla.

"Ja, då får du ta' livet a' en, Svarte-Kalle!"

Stina i Kars-
kult.

(forts.)

"Det kan ja' inte, för han stövrede om sig så våt i gån kväll, så jag har inga svaret med en (Storra om sig, det mente han, att han hade läst sina böner, innan han somnade, o. då hade den lée ^{ingen} makt med en längre.)

Bonden han var ju så han skald i hela kroppen, o. det får ingen undra på, när en har sånt heraskap inne på sig, men så mycket haun han i alla fall all snappa på opp, att det var män som hade taget Kaloen o. slängt ner en i en göl, som inte låg långt ifrån hans. Men de hade inte väl kommit ur lågäin, Klacka-Sina o. den lée - och det dröjde en bra stund, för de hade mycket o. tala om, så allt Klacka-Sina visste, det lärde hon sig av honom - så sprang bonden ur lågäin, o. han var så rädd gamle Karlen, så han vågade inte vända sig om på hela vägen. Men sin gick han ner till gölen o. lada de, o. det dröjde inte länge förrän han

Skriv endast på denna sida!

(forts.)

2861

6a.

(forts.)

9

hittade kalven, alldeles som han hade hört
dom säga på natten. Och det var ingen
som var så skicklig till att ta reda på tjur
gods som Klocka-Sina.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861

"Förvånade syn"

Förvånade syn det kunde de förs. Det var en
 som sa, han kunde krypa genom ett litet
 hål i en stock. Och då var många o. tittade på, o. +
 alla såg de, hur han kröp igenom det borrade
 hålet i stocken. Men så kom då en liten flicka
 o. såg folkförsamlingen o. gick dit o. frågade, var
 för de stod o. tittade på en som kröp i-jämte en
 stock. Då var han upptäckt, o. då förstod de andra
 att han bara hade förväntat syn på dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861

"Förvånade
syn"

Kampaled.

Nere vid Kampaled i Gäeryd brukets ungdomen saules, på den tiden jag var unger. Det var en 30, 40 stycken pojkar o. flickor, o. så var det alltid nån som spelade, handklaver eller fiol eller nåt, o. så blev det dans. Så höllo en ju o. Kampales där o. slops o. måtte sin stycka.

Inte var det heller så värt bra med såniga mellau o. ungdomen västansjö, o. vi brukte ståmma möte med dom o. släs där. - Och så med hjälur boarna förtäss.

Kampaled.

2861

Kuckdalen o. talssäll.

'Kor I hört,' sa' jag en gång, 'haja dänere' hon
vill inte ha' sin karl längre.'

'Nääh! - ska de skiljas?'

'Det tror ja' inte!'

'Ja, men hon vill ju inte ha' en längre.'

'Nä, hon tycker han ä' lång nog om han ä'.'

'Heter inte folk Pellson, sa' heter de
nät annat.'

'Jo ä' inte va' sämmer, kan det inte bättes
va:'

Kuckdalen o.
talssäll.

"Nocken".

De hade en råttlare nere på Nydala, som de kallte "Nocken", Kustav Svensson tror jag annars han hetade. Men det hade ^{han} följt dom o. säga. Så en gång när de satt ihop ute, så kom där en nocke o. kröp på marken. Då var där en riktig spefågel nere på gården, o. han o. "Nocken" de var inte goda vänner. "Se där kommer Kustav Svensson", skrek han till, så fort nocken kom fram, o. den andre han kunde ju inget säga.

"Nocken."

Sm.
Ästra Rd.
Nydalabru
1930

Uppt. E. H. Johanson
Ber. Kles Andersson } 1857

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861

Rotande av sjukdomar.

(Bakom ladugården står en ek, som vid
snäbjörns å kluven, klarna sitter ännu i, o. se-
dan koprat.) Den eken har stått så länge
jag minns, och de gamle acka för resten min-
des. För dryg de folk igenom den, när de
hade ont av väik eller sant. Och för han kröp
igenom henne några år innan han dog, han
hade ont i benet, men jag tror inte, det hjäl-
te. Det skulle de krypa igenom tre gånger
för soloppgången, så skulle de bli bera.

Det var för resten ett stort träd till
på våra äger, men det har rullnat ner
så bera stubben syns nu - se hugga ner ett
sant träd vägen ingen, för då fanns de så
mycket ont, att det kan ta dö på en hel
kyrksvecken. Det trädet visste man att de drog

Skriv endast på denna sida!

(forts)

J. J.

Rotande av
Sjukdomar

(forts.)

15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2801

småbarn igenom, som hade skärvan. Hade en
tandvård så skulle en bara tälja sig en toete
o. slå in i ett träd, s. så slapp en tandvårken.

Och det är ingen lågn, för jag har valt hos
en klok gubbe, när jag var ung, p. han sa'
till mig, att jag skulle tälja mig en toete
o. peta med i landen s. sen slå in i trädet
s. det gjorde jag, och då slapp tandvårken
s. aldrig har jag haft nån sen heller, o. alla
händer har jag i behåll. (I trädet var också
flera små träpluggar inslagna s. även spikar.)

Såna här träar finns det då många det
vet^{jag} eller har de åtminstone funnits. I
Skaptnäs har de då ett, s. i Hättebo står
det ett alldeles nere vid vågskälet, s. det
syns då tydligt att det har varit kluvet.
Och nere vid Gäryd fanns det ett för
inte länge sen, men det har rullat
ner. I Inlägt hade de ett, men det

Skriv endast på denna sida!

(forts.)

J. f.

(fakt.)

16.

var en dräng som högg ner det, men det
fick han ångra. Ett par dagar efteråt fick
han sin tandväik, så de trodde Karlen skul-
le stryka med, de var tvungna s. fara till
Stån med'en, till doktorn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861

Småland
Västra
Motala
1790

17. Nytt. Erik, Hansson
Ber. Klas, Ludvigsson
Född 1854

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861

Veckoräkningen.

Veckoräk-
ningen

Veckoräkningen är på varen, en del hade det visst på hösten med, (en uppgift, som sedan inte har kunnat fås bekräftad, utan tvärtom förnekas därför skörden vore mera beroende av väderleken än väderket.) Veckoräkningen börjar 6 april (ivarfe-dan) med skettne veke o. slutar 6 juli (gamla middommar) I elfte o. tionde veke sår vi vår-råg, i tionde sättes vi potater med, Nionde o. åttonde är havrarekera, i sjunde sättes de korn-för. Efter femte veke är det sällan min som har mät o. sätta eller så. Sista ve-kan det är 'amie veke'.

I åttonde veke då ska' en akta sig för o. sätta potater eller så rover, för då blir det så mycket ogräs, att en inte kan långa sig med'et. Den veckan kallar de

Skriv endast på denna sida!

(forts.)

O. c.

forts.

18.

lotlocka.

"Före vekeräkninga" var de sällan män som satte mått, det kvittas hurdant vädret var. Det var en i Svenskbygd förtjus som satte polster innan, men det blev han då så utkrattad för, så han gjorde inte om'et.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2861